A Bartók Béla Művelődési Központban

Kína iparművészete

Kína iparművészetét bemutató kiállítás nyílt tegnap délután a Bartók Béla Művelődési Központban. A megnyitón *Szabó G. László*, a megyei tanács elnökhelyettese méltatta a kiállítás jelentőségét. Ezután *Zhu Ankang*, a Kínai Népköztársaság magyarországi rendkívüli és meghatalmazott nagykövete megköszönte Csongrád megye és Szeged város segítségét a kiállítás létrehozásában. — Mi vagyunk az elsők Kínából — mondta —, akik láthatták a város fejlődésének fontos állomásai közül, többek között, a Szegedi Nemzeti Színház gyönyörűen felújított épületét. Kapcsolataink egyre szélesednek és bővülnek, amely elősegíti a két nép közötti barátság elmélyítését — hangoztatta a nagykövet.

Délután a megyei tanácsházán *Papdi József* tanácselnök fogadta a nagykövetet, s ezen részt vett *Koncz János*, a megyei pártbizottság titkára is.

Hazaérkezett Lódzból a tanácsi delegáció

Csütörtökön az esti órákban hazaérkezett Lódzból a megyei tanács delegációja, amely október 20—23-a között tett hivatalos látogatást Lengyelországban *Szabó Jánosné*, a megyei tanács elnökhelyettese vezetésével.

A látogatás során írták alá a két testvérmegye közötti együttműködési megállapodás végrehajtását szolgáló 1987—1988. évi munkaprogramot.

A küldöttség tagjai voltak: Balló Zoltán, a megyei tanács vb közlekedési osztályának vezetője és *Murányi György*, a Mórahalom Városi Jogú Nagyközségi Tanács elnöke.

Műsorajánlat

Az eredeti időponttól eltérően ma, szombaton este 6 órától mutatja be a MAG/MÁS SZÍNHÁZ *Albee Nem félünk a farkastól* című darabját. *Varga Katalin* rendezésében, a Bartók Béla Művelődési Központban.

Két korosztályra két különböző filmvetítés is vár a mai napon: délelőtt 10 órától a kicsinyeknek a SZAFFI című magyar rajzfilmet kínálja a Rákóczi utca 1. szám alatti Vasutas művelődési ház gyermekfoglalkozása. A JATE FILMESZTÉTIKAI KÖRÉNEK vetítésén, *A szerelmesfilmektől a pornóig* című sorozatban ma délután fél 3-kor a VESZEDELMES VISZONYOK című francia film kerül műsorra az egyetem Ady téri épületének Auditorium Maximumában.

A MAGVETŐ KÖNYVKIADÓ ESTJÉT rendezik meg a SZEGEDI IRODALMI KÁVÉHÁZBAN október 27-én, hétfőn este 6 órától a Royalban. A házigazda *Ilia Mihály* József Attiladíjas irodalomtörténész lesz, a résztvevők: *Jovánovics Miklós*, a Magvető Könyvkiadó igazgatója, *Hegedűs Mária* irodalmi vezető és *Szalay Károly* felelős szerkesztő.

A BOP-ART MALECZ ORCHESTRA DZSESSZKONCERTJÉT rendezik meg holnap, vasárnap este 7 órától az Ifjúsági Házban.

Szintén az Ifjúsági Ház lesz a színhelye — október 27-én, hétfőn este 7 órakor — annak a nem mindennapi eseménynek, amelyet a japán TOTOKAI NO-SZÍNHÁZ vendégjátéka jelent. Ennek a speciálisan távolkeleti színpadi iskolának külön irodalma van — s azt mondják róla, rendkívül élvezetes látvány, de rettenetesen nehéz játszani. Hát... majd meglátjuk.

A KUTYA ÉJI DALA című, *Bódy Gábor* által rendezett magyar filmet vetítik a Kossuth Lajos sugárút 52. szám alatti Dugonics-moziban levő *Tisza Volán-filmklubban* október 27-én, hétfőn este fél 7 órai kezdettel.

ŐSI LOVASNÉPEK NYOMÁBAN — ez a címe *Trogmayer Ottó* filmvetítéssel egybekötött *előadásának*, amelyet a Móra Ferenc Múzeum igazgatója a Makkoshází általános iskolában tart meg október 27-én, hétfőn délután fél 4-kor.

MONTEVIDEO, BUENOS AIRES, IGUACU VÍZESÉS címmel *Soproni Lajos* zenével és diaképekkel illusztrált *földrajzi ismeretterjesztő előadást* tart október 27-én, hétfőn este 6 órától a Juhász Gyula Művelődési Központban.

AKTUÁLIS KÜLPOLITIKAI KÉRDÉSEKRŐL tart előadást *Nógrádi György* október 27-én, hétfőn este 6 órától a Vár utca 1. szám alatti Délép-klub *pokaszinójában*.

A JUHÁSZ GYULA TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA IRODALMI SZÍNPADA október 27-én, hétfőn (továbbá október 29-én, szerdán) este 8 órai kezdettel tart még olyan nyilvános próbákat, amelyekre az amatőr színjátszás iránt kedvet érző fiatalok jelentkezését is várják.

A SZEGEDI REGIONÁLIS TÉVÉADÁSt október 28-án, kedden este a szokásos időben, fél 7-kor láthatják a nézők a 2-es programban.

Az ECRANUL NOSTRU, a szegedi tévéstúdió román nyelvű nemzetiségi műsora október 29-én, szerdán 19 óra 10 perckor jelentkezik legközelebb a 2-es műsorban.

A SZEGEDI SZIMFONIKUS ZENEKAR játszik *Oberfrank Géza* vezényletével a Kossuth rádió HANGVERSENY DÉLIDŐBEN műsorában, október 28-án, kedden 12 óra 45 perces kezdettel. Közreműködnek a Szegedi Nemzeti Színház művészei: *Erdélyi Erzsébet, Iván Ildikó, Misura Zsuzsa, Bárdi Sándor, Gregor József, Gyimesi Kálmán, Kenessey Gábor.*

Tudományos ülésszak

Hétfőtől háromnapos előadássorozaton kaphatnak képet az érdeklődők *a Csongrád megyei múzeumi kutatásokról*. A Móra Ferenc Múzeumban rendezett ülésszak első napján délelőtt 10 órától a *történészek* számolnak be új eredményeikről, összesen 14 előadásban. Főként helytörténeti (makói, szentesi, szegedi) témákról lesz szó, de *Nagy Ádám* például a numizmatikai lelőhelyek számítógépes feldolgozásához mutat be kísérleti programot, *Lengyel András* egy elfelejtett szegedi novellistát, *Hegyi Istvánt* segít „fölfedezni". Kedden *művészeti, művészettörténeti* témák kerülnek sorra, *Dömötör János* például Vásárhely és a franciaországi Vallauris testvérvárosi kapcsolatait elemzi, különös tekintettel a két város festészetpártoló „természetére" *Szekeres Ferenc* a művészeti nevelésben fölhasználható régi gyermekjátékokról beszél. Ugyancsak kedden, délután tartják a *régészeti* és *embertani* előadásokat, szerdán délelőtt kerül sor a *természettudomány* témáira, délután pedig a *néprajzosok* szerepelnek.

A következő hét egyébként is a néprajz hete; a múzeumi és műemléki hónap rendezvényeinek sorában holnap vasárnap *Mórahalom mutatkozik be* a szegedi múzeumban. A nagy hagyományú jellegzetes, szegedkörnyéki települések közül az évek során már hasonló lehetőséget kapott Tápé, Desz, Szőreg, Zákányszék, Algyő. Most Mórahalom és a határa történetéről, népéletéről *Juhász Antal* előadásából tájékozódhatunk. A vasárnap délután 2-kor kezdődő programban a mórahalmi művelődési ház *Burkovics Ferenc* vezette énekkara is műsort ad. Csütörtökön hirdetik ki a néprajzi és nyelvjárási *gyűjtőpályázat* eredményeit, szombaton pedig néprajzi témájú matiné lesz a gyerekeknek, *A juhásznak jól megy dolga"* címmel, *Markos Gyöngyi* vezetésével.

Riesz Béla halálára

A Magyar Szocialista Munkáspárt Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Bizottsága, a Főigazgatóság és a Szakszervezeti Bizottság mély megrendüléssel tudatja, hogy Riesz Béla főiskolai tanár életének 56. évében váratlanul elhunyt.

1931. május 23-án Szegeden született. Szegénycsalád gyermeke volt, édesapját korán elvesztette, édesanyja egyedül nevelte. A Klauzál Gábor Gimnáziumban érettségizett, majd a Szegedi Állami Pedagógiai Főiskolán magyar—orosz szakos kitüntetéses tanári oklevelet szerzett. Egyetemi tanársegédként a József Attila Tudományegyetemen kezdte munkáját, később a Tanítóképző Intézetben oktatott.

1963-tól dolgozott a főiskolán, sokrétű oktató-nevelő, tudományos és társadalmi munkát végzett, megszerezte a neveléstudományok kandidátusa tudományos fokozatot.

1953 óta vett részt a munkásmozgalomban, az Egyetemi DISZ-Bizottságban, majd a KISZ Városi Bizottságában. 1960-tól a Pedagógus Szakszervezetben különböző vezető tisztségeket töltött be, tíz évig a főiskolai Szakszervezeti Bizottság titkára, majd azt követően haláláig elnöke volt.

1975—78. között főigazgató-helyettesi funkciót töltött be, emellett a Módszertani Közlemények szerkesztőbizottságának elnöke, majd felelős kiadója volt.

Munkásságát számos magas kitüntetéssel ismerték el.

Gyermekszótár

A békeév alkalmából gyermekszótárt készítettek a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola 1. számú gyakorló általános iskolájának ötödikesei. Felhívással fordultak a világ gyermekeihez: „Csatlakozzatok hozzánk! Egészítsétek ki munkánkat egy vagy több nyelvvel, s küldjétek vissza címünkre!" Mostanában állt össze a 27 nyelvű füzet, melyet díjmentesen készített el a Szegedi Nyomda. Az év végén a diákok eljuttatják szótárukat az ENSZ-be.

Három érem — három életút

Mocorgó műszakiak

Az elmúlt hét végén Budapesten tartotta a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége XIV. tisztújító küldöttközgyűlését. A műszaki haladást segítő társadalmi munkások közül többen részesültek elismerésben. Szegedről Bátyai Jenő, az MTESZ Csongrád megyei szervezetének társelnöke a Munka Érdemrend arany fokozatát vehette át. Ketten — Heim János és Selmeczy Árpádné — MTESZ-díjban részesültek.

— Van névjegykártyája?

— Nincs. Nem az a lényeg, mi van ráírva, hanem, hogy mit tesz az ember.

— Főmérnök, MTESZ-társelnök, vegyész, városszépítő, technikatörténész, előadó, népművelő, tudományos publikációk szerzője... Bármelyiket a neve alá írhatná.

— Mégsem írom. A történelmet különben is csak szeretem, mert megirigyeltem az irodalomtörténészeket. Sokáig bosszantott a dolog, hogy Szegednek nem volt Vedres utcája, Vásárhelyi Pálról és a Csonka testvérekről sem neveztek el utcát sokáig. Pedig a műszaki tudományok területén ezek az emberek legalább annyit tettek a városért, mint a művészek.

— De most már van Vedres utca is...!

— Ott lakom. Egyébként éppen az MTESZ javaslatára lettek elkeresztelve. Műszaki nagyjaink emléktábláiból pedig az elmúlt hetekben avattuk a megyében az ötvenediket: Giba Antal makói földmérő emlékezetére.

— Hogyan jegyezte el magát ezzel a társadalmi munkával?

— Tulajdonképpen véletlenül. 1959-ben a vegyvizsgáló intézetben dolgoztam. Az akkori igazgatóm egyszer nem ért rá eljönni ide, és engem küldött maga helyett. Olyan sok érdekességet hallottam itt, hogy már akkor megfogadtam; maradok!

— A szervezőmunka mellett szívesen publikál is. Nevével napilapokban, könyvek címoldalán sűrűn találkozunk...

— A betű a „bolondériám". Ötezer kötetes könyvtár vár odahaza. Az írás? 1949-től a megyei szervezet megalakulásától máig több mint 6700 információ jelent meg rólunk, tőlünk. Közel négyezer cikket ölel fel az a bibliográfia, ami most van készülőben saját írásaimról.

— Melyik a legkedvesebb?

— A műszaki tudományos haladásért című könyvem, ami az MTESZ megyei történetét dolgozta fel. De kedves a most nyomdában levő Csonka testvérekről szóló tanulmányom is.

— Legnagyobb vágya?

— Már teljesült. Szeged tudomány- és technikatörténetét dolgoztam fel több mint 1800 oldalon. Az utolsó simításoknál tartok, úgy tűnik, nem soká meg is jelenhet.

— Térjünk vissza a képzeletbeli névjegykártyára. Egyszóval, mit írna rá: kicsoda ön Bátyai Jenő?

— A tudományos-technikai haladás „rabszolgája"

● ●

Heim János, a Délép termelési igazgatója 1951-ben jegyezte el magát az építőiparral. Több mint harminc esztendeje ide adta le a munkakönyvét, s innen is viszi majd haza jövőre, amikor nyugdíjba megy.

— A termelési igazgatónak mi köze van az MTESZhez?

— Nagyon is sok. Több mint 30 éve vagyok a tagja az építőipari tudományos egyesületnek, ami az MTESZ tagegyesülete. 1964 óta a megyei csoport elnöke, tizenkét éve pedig az országos egyesület alelnöke vagyok.

— Milyen volt három évtizede, és milyen ma ez a munka?

— Az építőiparban dolgozó műszaki értelmiséget igyekszünk összefogni. Harminc éve, amikor ezt a munkát elkezdtem, kevésbé volt meghatározó a természettudományos szemlélet, de a mérnökök, technikusok sokszor jobban magukénak érezték az egyesületet, mint ma. Ezt mutatja az is, hogy a taglétszám az elmúlt években valamelyest csökkent a megyében. Most 200-220-an végezzük ezt a társadalmi munkát.

— Mi lehet ennek az oka?

— Régen a kezdő szakemberek jobban igényelték az egyesületi munkát, mert az önképzés leginkább ott volt biztosítva. Mára már akkorát fejlődött a szakirodalom, hogy egyedül is sokkal jobban lehet tájékozódni. A másik ok pedig, egyre több mérnök kényszerül rá a másodállásra, géemkára, főleg a családalapító fiatalokat nehéz megmozgatni.

— Az egyesület azon túl, hogy előadásokat, bemutatókat, vitákat szervez, hogyan tud beleszólni a városépítészeti kérdésekbe? Kikérik-e a véleményüket?

— Természetesen. A tervpályázatok elbírálásánál a mi egyesületünk is képviselteti magát. Konkrét példa a felsővárosi új ütem, a Tiszapart beépítése. A társadalmi vitában a mi elképzelésünk is helyet kapott. Hogy így néz ma ki a városnak ez a része, az rajtunk is múlott. Reméljük, hogy esztétikus, célszerű épületegyüttes szegélyezi Tisza „főutcánkat".

— Hogyan fogadta az MTESZ-díjat?

— Nagy örömmel és meglepetéssel. 1967-ben egyszer már kaptam hasonló elismerést: az Alpár-éremre ma is büszke vagyok.

— Említette, hogy nyugdíjba készül. Megváltozik az élete?

— Eddig is szívesen áldoztam fel a szabadidőmet az egyesületi munkára. Ezután még több energia jut majd rá.

● ●

Harmincnégy esztendő az egyesületben — kimondani is sok. Először az 1952-ben alakult MÉTE malomipari, majd a sütőipari szakcsoportjának volt a titkára Selmeczy Árpádné. A Magyar Élelmezésipari Tudományos Egyesület megyei szervezetének titkárává 1974-ben választották a Csongrád Megyei Sütőipari Vállalat tavaly nyugdíjba ment termelési osztályvezetőjét.

Beszélgetésünkre is „stílszerűen" az MTESZ-székházban, a Szegedi Technika Házában került sor.

— Az egyesületi munkának sokat köszönhetek — meséli —, élményeket, baráti kapcsolatokat, a szakmai fejlődésről nem is beszélve. Világéletemben halk szavú, visszahúzódó természet voltam. Az MTESZ-munka adta meg azt a biztonságot, amivel ki merek lépni az emberek elé, előadásokat tudok tartani, vállalni a nagy rendezvények szervezésével járó feladatokat. A MÉTE segített át a nyugdíjazással járó pszichés válságon is.

— Mit tart a közelmúlt egyik legnagyobb eredményének?

— Az országban — Budapest után — elsőként Csongrád megyében alakult meg a MÉTE-n belül a fiatalok bizottsága, önálló munkatervvel, munkaprogrammal. S hogy miért tartom ezt olyan fontosnak? Mert a fiatalokat manapság nagyon nehéz bevonni bármiféle különmunkába. Ugyanakkor nekünk, az idősebbeknek feladatunk lenne „elhitetni" velük, hogy az MTESZ-megbízatások nem jelentenek száraz társadalmi munkát. Itt előadásokat tarthatnak az ifjú szakemberek, publikálhatnak, munkabizottságokban érdekes témákat dolgozhatnak ki.

— Úgy tudom, megírta a megyei MÉTE történetét...

— Az volt az érzésem, kötelességem megtenni, enynyi évvel a hátam mögött. Sokszorosítva valamennyi vezetőségi tag megkapta, de még nem adta ki a technika háza. A MÉTE egyébként a legnagyobb egyesület a megyében, jelenleg 680 tagot fog össze...

Fekete Klára
Rafai Gábor

A kistelepülések művelődésügye

Pénteken Encsen befejeződött a hazai kistelepülések művelődésügyének helyzetével, gondjaival foglalkozó országos konferencia. A pedagógusok, tudományos kutatók és tanácsi vezetők részvételével megtartott eszmecserén főként a kistelepülések lakosságmegtartó képessége szempontjából vizsgálták a művelődési lehetőségeket. A résztvevők egyetértettek abban, hogy az ország több mint másfél ezer kistelepülésén az elvándorlás megállítása gyakorlatilag elképzelhetetlen a művelődési lehetőségek, a közoktatás alacsony színvonalának emelése nélkül. Ez azonban, mint hangsúlyozták, csak széles körű társadalmi összefogással, hatékony központi intézkedésekkel, a tárgyi és a személyi feltételek javításával oldható meg. Hasonlóképpen egyetértés volt azzal a kistelepüléseken egyre általánosabban felszínre törő igénnyel is, hogy ott, ahol erre a feltételek adottak, illetve megteremthetők, meg kell oldani az általános iskolák „visszakörzetesítését". Ahol épületek, pedagógusok biztosíthatók, oda vissza kell vinni az alsótagozatos oktatást. A mindennapi utazás, koránkelés ugyanis megviseli a gyermekeket is, az ingázó, utazgató pedagógusokat is.